

SØLIEUTENANT-SELSKABET

København, d. 16-1-43

Til

Chefen for Inspektionseskibet "Islands Falk"

Vedlagt tilstilles 1 Eksempplar af Foredrag afholdt i Sølieutenant-

Selskabet den 1/12 1942: Orlogskaptajn A. Brendstrup: Artilleriuddannelsen i Livøerne samt Lindlag fra Kammern. Løjtnant Rasmussen og Løjtnant Knudsen til Cirkulation blandt de med Skibet udkommanderede Søofficerer, der er

Medlemmer af Selskabet.

Foredraget bedes ved Chefens Foranstaltning videresendt til

Chefen for "Argus" og videre til *) og derefter eller retourneret inden 14 Dage fra

Modtagelsesdatoen. Til undertegnede

Chr. Nielsen
Sekretær
Narregade 11 = R.
Formand.

- *) ✓ Orlogskaptajn Rineson, Simililar distriktschef, Tøgn, Svendborg,
- ✓ "Lassen",
- ✓ "Bæskysteren", 24/2-43. H. Holsten.
- ✓ "Søiløven",
- ✓ "Søridderen",
- ✓ "Søløven" og 12/43 H. Holsten 12/43.
- ✓ "Hvalrossen" 1/3 H. Holsten

ARTILLERI UDDANNELSEN

I

S Ø V Æ R N E T.

Indledning.

Uddannelsesproblemerne har altid været og vil altid være en vigtig Del af Søværnets Liv og Virke.

Gennem Uddannelsen skabes Personellets Aand og Duelighed, der atter betinger Søværnets Slagkraft.

For at kunne fremkalde den rette Aand og Interesse samt dygtiggøre Personellet i Tjenesten, maa Uddannelsen være rigtigt tilrettelagt, rigtigt gennemført, med de bedste Midler og under de bedst mulige Forhold.

For Artilleriuddannelsens Vedkommende har vi ikke helt formaet at følge Udviklingen. Aarsagerne hertil er mange. Dels skal nævnes den velkendte, alt for snævre økonomiske Spændetrøje, som Søværnet har været iklædt i vor Generation, samt i Forbindelse hermed de for snævre Personelrammer.

Men desuden skal anføres, at Fremkomsten af Torpedobaadene, Undervandsbaadene og Luftfartøjerne sikkert ogsaa har haft deres Andel i, at Interessen for Artilleriuddannelsen efterhaanden er gaaet tilbage, fordi disse Vaabentyper var nyere og tilsyneladende mere i Pagt med Tiden og Ungdommens Sind. Den mere umiddelbare Følelse af Fart og Spænding, der er over Tjenesten i disse Vaabenarter, virkede tiltrækkende paa Ungdommen og fangede dens Interesse.

Endvidere ^{skal} fremhæves Manglen paa moderne Artilleriskibe i Perioden fra Krigen 1914-18 ^{og op til vor Tid} i et Tidsrum, hvor isørigt særligt Ildledelsesmateriellet gennemgik en voldsom Udvikling. Denne Mangel paa Artilleriskibe har uden Tvivl ogsaa været medvirkende til, at Interessen for Artilleriuddannelsen har været i Aftagende.

Siden den nuværende Krigs Udbrud i 1939, er det dog som om denne uheldige Udviklingskurve for Artilleriuddannelsens Vedkommende har naaet Bølgedalen, og som om en mere udbredt Forstaaelse af Artilleriuddannelsens Betydning er blevet vakt til Live.

Dette er overordentlig glædeligt, da Artilleriuddannelsen stadig maa betragtes som en væsentlig Del af Søværnets Liv, saa længe Kanoner opstilles i vore Skibe og indbygges i vore Luftfartøjer eller opstilles til Kystforsvar eller stationært Luftforsvar.

Uddannelsesproblemerne er til en vis Grad tidsmæssige, d.v.s. nøje forbundet med den taktiske og tekniske Udvikling, men jeg har alligevel ment, at det kunde være af Interesse for Selskabets Medlemmer, at faa en kortfattet historisk Oversigt over Artilleriuddannelsen i Søværnet gennem Tiderne, inden jeg kommer ind paa Problemerne i Nutiden.

Historisk Oversigt.

Det første Kendskab man har til Artilleriuddannelsen i Søværnet gaar tilbage til Begyndelsen af det 16' Aarhundrede. Uddannelsen var fælles for Flaaden og Hæren og foregik paa Tøjhuset i København. Mandskabet skaffedes til Veje ved Hvervning og forpligtede sig til at tjene baade til Søs og i Landets Fæstninger. De kaldtes Bøsseskytter og regnedes for noget mere end menige. Bøsseskytterne kunde ^{dog} samtidig have andre Bestillinger. Saaledes berettes om Bøsseskytten Morten Holst, at han tillige var Øltapper og Bøddel.

Det ældste Tøjhus blev indrettet i 1536 i en Bygning Syd for Nicolai Kirke. I 1560 fuldenndtes et nyt Tøjhus paa den Grund, hvor det Kongelige Biblioteks gamle Bygning nu ligger. Det udvidedes i Tidens Løb, og særlig under Kong Christian den Fjerde, ved en stor Tilbygning. Det var i Virkeligheden hovedsagelig et Søarsenal, hvis Hovedopgave var at forsyne Flaadens Skibe med Skyts, idet Artilleriet til Land- og Søbefæstningerne opbevaredes i de forskellige Fæstninger og Feltartilleriet paa dette Tidspunkt ikke var særligt udviklet.

Uddannelsen paa Tøjhuset har saaledes været stærkt maritimt præget, og ^{Kong} Christian den Fjerde, der interesserede sig stærkt for Artilleriets Udvikling, udfærdigede egenhændig en Instruks for, hvorledes Bøsseskytter og Fyrværkere skulde ekserceres. Han var til Stede, naar Artilleristerne toges i Ed til Kanonen, og ofte deltog han personlig i Skarpskydning fra "Søe-Batteriet", som laa ved Enden af Tøjhuset. Maalet for Skydningen var da i Reglen en "Tyskøl-Tønde", der blev kastet ud i Strømmen, og det fortælles, at Kongen ofte traf Tønden paa en Afstand af 900 Skridt.

Undertiden fandt Skydning ogsaa Sted mod et gammelt Vrag ved Amagerkysten.

Uddannelsen i Skydning om Bord i Flaadens Skibe i Begyndelsen af det 17'Aarhundrede kan ikke have været særlig effektiv, fordi der dengang herskede stor Sparsommelighed med Forbrug af Ammunition. I Krigs-Artiklerne af 1625 bestemtes saaledes, "at der til Skydning og Afblæsning ej maatte forbruges mere end Reglementet tillader, men om det kan være, da mindre". Skibschefen skulde optegne Dato og Anledning til hvert Skud, holde Bog med Arkelimesteren og ved sin Hjemkomst levere Bogen til det kongelige Arsenal, for at det her kunde erfares, om der havde været ført tilbørligt Tilsyn med Forbrug af Ammunition. Regnskabet blev fra Arsenalet indsendt til det kongelige Rentekammer, og forinden dette var sket, maatte Chefen ikke fratræde Tjeneste ved Skibet. Var noget Skud gjort til Unytte, skulde han selv betale det.

Til Oplysning om Antallet af Artillerister paa de udrustede Skibe, kan anføres, at Crlogsskibet "Frederik", som førte 86 Kanoner, i Aaret 1649 havde 84 Bøsseskytter og Konstabler af en Besætning paa 434 Mand.

I 1680 paabegyndtes en Sondring af Flaadens og Hærens Artillerister, idet der for Flaadens Vedkommende oprettedes 3 "Søtøjhuskompagnier". Nogle Aar før var der foretaget en delvis regnskabsmæssig Deling af Tøjhusets Beholdninger mellem de to Etater, men først i 1739 fandt en fuldstændig Adskillelse Sted for baade Personellet og Materiellet.

For at give Artilleristerne paa den Tid Lejlighed til at erhverve den fornødne praktiske Uddannelse, fik f. Eks. i Aaret 1744 en Del Arkelimestre og Konstabler Ordre til at tage Tjeneste i den engelske og hollandske Flaade, og de blev instruerede om at sætte sig godt ind i alt, hvad der vedrørte Artilleriet i de fremmede Skibe,.. "dog hold hand Instruxen hemmelig og bruger ald Vindskibelighed og Førsigtighed at faa den Kundskab, saa at hand ikke derved bliver greben og sætter sig i Ulempe."

I 1746 blev Søe-Tøjhuset færdigbygget, og nogle faa Aar senere fremkom -en dertil nedsat Kommision- med Forslag til

en forbedret Undervisning for Søartilleriets Personel. Efter Forslaget skulde de allerede som Drengene ind paa Søe-Tøjhusets Informations-skole for at lære at skrive og regne ..." saavel den slette som Cubic- og Quadratrekning samt Begyndelsen af Artilleriet, derefter kommanderes de til Skibs, ligesom de tegner til udi Væxten, for der saaledes at blive execerede i Artilleriets Brug, ~~at~~ de idet mindste kan være søevante før de avancere til Bøsseskytter."

Paa Skolen skulde endvidere altid lo Bøsseskytter indføres "udi Theorien", og for at holde den praktiske Øvelse vedlige skulde enhver Søartillerist fra Overarkelimesteren til Artilleridrengen eksercere med Kanoner mindst een Uge om Aaret, ["]naar deres Tjeneste tillod det".

Kommissionen frømkom endvidere med Forslag vedrørende Indførelse af Eksamen, Bestemmelser for Forfremmelser m.m.

Tøjmasteren blev Chef for Skolen. Han skulde bl. a. være til Stede, naar der exerceredes med Kanoner til Undervisning for Bøsseskytter. Han skulde "alting ordinere og vise dem at drille med Kanonen, at de kunne blive dygtige til at være Commandeurer og Vice Commandeurer ved een Canon".

I 1763 blev der anlagt et lille Batteri paa 3 Kanoner paa Claciet mellem Amagerport og Kikkurven til Brug ved Exercits for Søartilleriets Personel.

I 1792 oprettedes en ny Artilleriskole paa Christiansholm, hvor alt Søartilleriets Personel skulde undervises. I et Forslag vedrørende denne Skole, siges det om Artilleridrengene: "De flittige skulde have Præmie, men de dovne og ryggesløse burde til Skræk og velfortjent Straf ganske forflyttes fra Artilleriet og overføres til - Matroskompagnierne", hvor det altsaa den Gang maa have været mindre hæderligt at gøre Tjeneste.

Skolen synes at have været nødvendig, for der kom mange Klager over de med Skibene udkommanderede Artillerister, særlig hvad angik deres Duelighed.

Paa den Tid omfattede Søartilleriets Personel c. 800 Mand, der var inddelt i 8 Kompagnier, heraf et Tøjhuskompagni. Denne Inddeling varede til 1816.

Artilleristerne var dengang i Besiddelse af megen Selvagtelse. Da deres Forhold og Udcannelse blev forbedret i 1793, og i 1798 skulde der saaledes vaages strengt over, "at der ikke ved Artilleriet blev ansat Personer, der var hengiven til Drik eller andre Laster, ej heller nogen Karl, der ikke svarede til Hensigten."

Artilleriets Personel maatte heller ikke ansættes til Poster udenfor deres Fag, "ej heller maa de bruges til Arbejder, der for meget nedtrykker den anstændige Selvagtelse, man saa gjerne ønsker skulde være Artilleriet egentl".

Undervisningen paa Artilleriskolen blev i Slutningen af det 18'Aarhundrede forbedret bl. a. ved Indførelse af Premier for de flittige. Endvidere blev Undervisningen udvidet til i 3 Uger om Aaret daglig at skulle eksercere med Kanoner. Dette synes at have været et drøjt Stykke Arbejde, idet hver Elev fik et Tillæg af 8 Skilling om Dagen, saalænge Eksercitsen stod paa.

Som i vore tidligere Søkrige saaledes ogsaa i Slaget paa Rheden den 2'April 1801 viste Artilleristerne sig at kunne udfylde deres Poster om Bord paa en dygtig Maade, og en ikke ringe Andel af Slagets ærefulde Gang maa tilskrives dem.

I denne Forbindelse skal nævnes det forbavsende ringe Antal Artillerister, der var i de enkelte Skibe under denne Kamp. Saaledes skal anføres, at paa Willemoes Flaadebatteri, der var armeret med 20 Kanoner, fandtes 1 Kanoner og 2 Konstabler, og paa Linieskibet "Danmark" paa 74 Kanoner, fandtes 1 Overkanoner, 1 Kanoner, 2 Underkanonerer, 3 Konstabler og 2 Artilleridrenge. Der blev da ogsaa klaget stærkt over Manglen paa Artillerister saavel inden Slaget, som efter.

Indtil Begyndelsen af det 19'Aarhundrede havde Søartilleristernes Gerning nærmest været betragtet som et Haandværk, der ikke havde noget egentlig at gøre med Søofficerernes praktiske Uddannelse. Men det bestemtes nu, at Søetatens Tøjmaster skulde være en videnskabelig og ved Udenlandsrejser uddannet Officer, samt at der skulde knyttes 3 Søofficerer til Søartilleriet som Inspektionsofficerer. Desuden skulde Undertøjmasteren fremtidig være Søofficer. Hidtil var denne sidstnævnte Post

blevet besat af en forhenværende Underofficer.

Pladsen bag Søkvæsthuset blev paa denne Tid anvendt som Skydebane for Haandvaaben, og saavel Søartilleriets Personel som "det borgelige Infanteri" øvedes her i Geværskydning. Naar "Borgerne" skød til Maals, var det forbundet med en ikke ringe Livsfare at sejle eller ro i Kanalen ved Bodenhoffs Plads, og Tøjmasteren besværede sig flere Gange over, at hans Fartøj var blevet ramt af Kugler.

I 1817 indrettedes et Skibsbatteri med luv og læ Side-
(det første Skridt til en Artillerihal)
borde i nordre Arsenalbygning til Kanoneksercits, hvilket blev betragtet som et stort Fremskridt, idet Øvelserne indtil da havde fundet Sted paa en Mark paa Christiansholm, men nu kunde foretages uden Hensyn til Vejret.

Fra 1816 - 1856 var alt Søværnets Personel inddelt i 2 Divisioner med 6 Kompagnier. Alle Underofficerer og menige hørende til Artilleriet var samlet i et Artillerikorps, der dannede 1'Kompagni i 1'Division. Tillige oprettedes et Arsenalkompagni.

Med Hensyn til Uddannelse og Udkommando havde Artilleripersonellet indtil nu udelukkende været underlagt Tøjmasteren, men fra 1856 blev Søartilleriet med Artillerikorpsset underlagt Chefen for Orlogsværftet. Der fandt dog ingen Ændring Sted i Organisationen for Artilleriuddannelsens Vedkommende.

I 1862 deltes Artillerikorpsset i 2 Afdelinger. Den ene af disse Afdelinger kom bl.a. til at bestaa af 150 værnepligtige Artillerister med Betegnelsen "Marineartilleriet" i Huen.

Ved Søværnsloven af 24 April 1868 ændredes Artillerikorpsset, saaledes at det udelukkende kom til at bestaa af Underofficerer. I Overkonstablernes Hæbaand stod "Artillerikorpsset". Samtidig oprettedes "Flaadens Underofficersskole", hvis Chef Tøjmasteren var indtil 1875.

Det store Gennembrud paa Teknikens Omraade, der fandt Sted i det 19'Aarhundrede, bevirkede for Artilleriets Vedkommende bl.a. Indførelse af Baglademekanismen og det roterende Projektil, ved hvilke Portene aabnede sig til en ny artillerie

stisk Verden. De nævnte tekniske Opfindelser i Forbindelse med Rekylering i Affutagen og de mantlede Kanonrør skabte nye Forudsætninger for Skydningens Ildhastighed og Præcision, for voksende ballistiske Effekter, herunder større Begyndelseshastighed og dermed større Rækning. Hertil kom paa et senere Tidspunkt ^{det} røgfrie Krudt og de brisante Sprængstoffer.

Som Følge af den tekniske Udvikling blev Materiellet mere kompliceret og stillede større Krav til Betjening og Vedligeholdelse og derfor større Krav til Personellets Uddannelse.

Ved Søværnsloven af 28. Maj 1880 udvidedes derfor Artillerikorpsset og samtidig oprettedes endnu en Tøjhusafdeling med en Søofficer som Undertøjmester. Han havde til sin Raadighed 16 Underofficerer, der skulde assistere ham med Artilleripersonellets Uddannelse. Han skulde desuden udarbejde Forslag til Artillerimateriellets praktiske Anvendelse.

Undervisningen blev nu forbedret saavel for de teoretiske som for de praktiske Fags Vedkommende, og navnlig blev der lagt Vægt paa Uddannelse i Skydning, idet man var klar over, at Færdighed heri maatte være Maalet for al artilleristisk Øvelse.

I 1905 fik Artillerikorpsset sin egen Chef, der tillige var tjenstgørende ved Søartilleriet. Han havde Ledelsen af Korpssets Uddannelse samt dets Fordeling til Tjeneste. Endvidere skulde han udarbejde Reglementer for Artilleriets Anvendelse.

Denne Ordning varede indtil 1922, og dermed afsluttes et vigtigt Kapitel ^e i Søartilleriets Historie, idet hele den teoretiske og praktiske Uddannelse af Artilleripersonellet i nærliggende 200 Aar havde været underlagt denne Institution.

Ved Søværnsloven af 1922 ophævedes Artillerikorpsset, og Personellet blev underlagt Chefen for Orlogsværftet - fra 1925 Chefen paa Flaadestationen,

I de 20 Aar der var gaaet siden Aarhundredeskiftet, havde Artillerimateriellet atter gennemgaaet en rivende Udvikling, dels som Følge af Teknikens stadige Fremskridt, men over-

vejende som Følge af Taktikens Krav om Kamp paa større Skudafstande. Ikke mindst under Krigen fra 1914 - 18 voksede Kravene til Materiellets Ydeevne. Saaledes skal nævnes, at Kravene til Kanonernes Rækning i Løbet af ca. 15 Aar var vokset til det 4-dobbelte.

Muligheden for Træfning paa de store Skudafstande, der nu var Tale om, opnaaedes ved Indførelse af bedre Ildledelsesmateriel og ved en mere systematisk Uddannelse af Artilleripersonellet.

Samtidig medførte Luftfartøjernes Deltagelse i Verdenskrigen, at særligt Skyts maatte konstrueres til Beskydning af Luftfartøjer og til Brug i Luftfartøjerne, hvilket atter stillede nye Krav til Artilleriuddannelsen. Hvad Undervandsbaadene angaar, kan det derimod ikke siges, at de gav nogen væsentlig Impuls paa det artilleristiske Omraade.

I denne Periode indførtes desuden Dagskorrektionsstabeller samtidig med at Skydetabellerne forbedredes, hvilket gav større Mulighed for at kunne tage Hensyn til de ballistiske og meteorologiske Faktorer.

For at kunne følge med i denne Udvikling sendtes Artilleriofficerer til Udlandet paa Studierejser, saaledes i Aarene 1921 og 1922. Disse Rejser resulteredes bl.a. i Nedsættelse af en Artilleri-Skydekommission, der virkede i 5 Aar fra 1924-1929. Enkelte af Resultaterne af denne Kommissions Arbejder, er det endnu eksisterende "Artilleri-Skydereglement for Flaaden I" samt "Vejledning i Skibsartilleriets Organisation og Anvendelse".

Man havde indtil 1922 herhjemme overvejende lagt Vægt paa Kanonbesætningernes Uddannelse, særlig Skytternes, men den forøgede Rækning af Skytset i Forbindelse med bl.a. Ildledelsesmateriellets Udvikling og Kravet om Skydning med samlet Ildledning bevirkede, at man nu tillige maatte lægge megen Vægt paa Ildledelsespersonellets Uddannelse.

Den forbedrede Artilleriuddannelse i 20'ne kom til at bestaa af en mere rationel indledende Uddannelse i Land under mere skolemæssige-og derfor mere betryggende Former, her-

under Prøve og Udvælgelse af Skytter ved Hjælp af særlige Øvelsesapparater, der tillige kunde anvendes til Vedligeholdelse af uddannede Skytters Færdighed samt Apparater til Uddannelse af Ildledelsespersonel.

Disse Apparater opstilledes dels i det gamle Kanonhus paa Dokøen, hvor der tillige indrettedes en Skydebane til Salon-skydning med A.L.Rekylgevær, og dels opstilledes de i en Artillerihal paa Frederiksholm, hvor senere hele Artilleriuddannelsen i Land blev henlagt. Artillerihallen blev udvidet og moderniseret i Aarenes Løb og sidst i Aaret 1941.

Artillerimateriellet i Artillerihallen anvendtes tillige til Vedligeholdelse af det faste Personels Uddannelse, hvilket foregik om Vinteren paa aarlige Artilleriskoler.

Desuden skal nævnes at Uddannelsen i Afstandsmaaling blev rationelt anlagt, idet der oprettedes en Afstandsobservator-skole med tilhørende Maalestation paa Lynetten.

Den afsluttende Uddannelse om Bord foregik ved Afholdelse af Skytteprøveskydninger for Skytternes Vedkommende samt ved forskellige Skibsskydninger. Denne Uddannelse fandt i en Række Aar Sted paa sejlene Artilleriskoler, hvor Skydning indøvedes skolemæssigt saavel fra Artilleriskib som fra Torpedobaad og Undervandsbaad.

Tilrettelæggelsen og Ledelsen af Artilleriuddannelsen paa Skoler i Land og om Bord var underlagt uddannede Artilleriofficerer, der i en Aarrække havde gjort Tjeneste ved Søartilleriet. Der opstod saaledes en frugtbringende Vekselvirkning mellem Planlægning og Forberedelse ved Søartilleriet Vinteren igennem og den praktiske Uddannelse paa de sejlene Artilleriskoler om Sommeren med paafølgende Bearbejdelse af Resultaterne den følgende Vinter.

I Aarene fra 1920 til 1930 udvikledes særligt Ildledelsesmateriellet. I Midten af 20'erne forelaa der saaledes i Udlandet fuldt udviklede Centralsigteanlæg, som paa Grund af deres Fuldkommenhed i elektrisk og mekanisk Henseende dog var for kostbare for vort Flaadebudget. Det lykkedes os derfor først efter Midten af 30'ne at faa indført et moderne Centralsigtean-

læg i "Niels Juel".

Da det er mit Indtryk, at der endnu hos enkelte hersker det Synspunkt, at Fordelene ved et Centralsigteanlæg ikke opvejer den Mangel, der hefter sig ved dets store Anskaffelses-sum og dets saakaldte Saarbarhed, kunde det maaske være af Interesse at standse lidt ved dette Spørgsmaal.

Den Betragtning, man efter min Mening, maa lægge til Grund, naar man staar over for at maatte anskaffe nyt teknisk Materiel og ikke mindst Centralsigteanlæg, bør ikke alene være om man har Raad til at købe det, men fuldt saa vel, om man har Raad til at lade være.

Det det gælder om i en Søkamp er bl.a. at træffe Modstanderen først, og det kan paa større Afstande bedst gøres med Centralsigteanlæg, der aldrig regner forkert og aldrig bliver træt eller nervøs. Den der træffer Modstanderen først, har de største Chancer for at vinde Kampen, selv om man ikke er saa heldig at sænke Modstanderen straks, som Tilfældet var i Slaget i Danmarksstrødet, hvor Slagkrydseren "Hood", efter de Oplysninger der foreligger, blev sænket ~~ixen af de største~~ efter faa Salver fra Slagskibet "Bismarck".

Hvad angaar Saarbarheden ved Centralsigtet, kan dette vel blive sat delvis ud af Kampen, hvis f.Eks en Del af dets Kabelforbindelser ødelægges, men man har da haft samme Chance som Modstanderen indtil da. og kan derefter overgaa til B...

T Efter at at jeg havde skrevet mit Foredrag, fandt jeg i en svensk Tidskriftsartikel om Søslaget i Javasøen, hvor en japansk Flaade kæmpede mod en kombineret engelsghollandsk-amerikansk Flaade og hvor Japanerne sejrede bl.a. paa Grund af 50 o/o Overlegenhed i Artilleri og paa Grund af bedre teknisk Materiel, følgende Bemærkning vedrørende de Erfaringer man kunde uddrage af Slaget:

"Det tekniske Materiel er af afgørende Betydning. Ingen Bekostning maa anses for for stor, naar det gælder om at udruste Skibe med saadant Materiel, ved hvis Hjælp det enkelte Skib kan gøres til et perfekt Kampinstrument".

let til denne Del af Uddannelsen i Land samt Betjeningsregler for dets Anvendelse, har dog stadig paahvilet Søartilleriet.

Om Artilleriuddannelsen ved Kystdefensionen har der ved flere Lejligheder været afholdt Foredrag her i Selskabet, hvorfor jeg skal undlade i Aften at komme nærmere ind herpaa, kun skal omtales, at siden Kystdefensionen i 1932 blev underlagt Søværnet, har Antallet af uddannede Artilleriofficerer været saa ringe, at det kun har været muligt at tilkommandere 1 a' 2 uddannede Artilleriofficerer til denne Institution, hvis hele Liv og Virke er Artilleri.

I Slutningen af 30'ne havde Udviklingen medført, at det blev nødvendigt at revidere de bestaaende Reglementer og Vejledninger for Artilleriuddannelsen. Der blev i den Anledning paany nedsat en Artilleri-Skydekommission i 1938, der stadig virker. Kommissionens Arbejder, der var stoppet i Tiden fra Foraaret 1939 til Efteraaret 1940, har udarbejdet forskellige nye og revideret forskellige tidligere Bestemmelser, og da det formentlig kan være af Interesse for de fleste af Selskabets Medlemmer at faa Kendskab hertil, skal anføres, hvad der foreløbig er fremkommet fra Kommissionens Side:

1. "Vejledning i Artilleriets Organisation og Anvendelse paa Kystdefensionens Værker", der er blevet revideret paa Grundlag af en Vejledning af samme Navn, udarbejdet af en særlig Kommission i de første Aar Kystdefensionen var oprettet.
2. "Afstandsmaaling i Søværnet", der er blevet et større Værk omfattende bl.a. Principperne for Afstandsmaaling og det optiske Grundlag samt Bestemmelser for Uddannelsen i Land og om Bord, med tilhørende standardiserede Protokoller, Maa-lejournaler m.m.
3. "Uddannelse i Skydning med Gevær (Karabin)", der omfatter en moderniseret Skydeuddannelse med dette nye Vaaben til Erstatning for de hidtil gældende Bestemmelser for Skydning med Remingtongeværet.
4. "Midlertidig Haandvaaben-Skydelære for Søværnet" bl.a. indeholdende Oplysninger om Skudbanen, Lydfænomener ved Skydning, Spredning, Træffesandsynlighed m.m. En saadan Skydelæ-

re har ikke tidligere eksisteret i Søværnet.

5. "Uddannelse i Sigtning og Aftræk i Land", der er en Revision og Modernisering af de hidtil gældende Bestemmelser herfor.
6. "Skyde- og Dagskorrektionsstabeller", omfattende deres Opbygning og Anvendelse", ligeledes et Revisionsarbejde af tidligere Bestemmelser.
7. "Vejledning i Artilleriets Organisation og Anvendelse i Torpedobaade og mindre Skibe", hvis Formaal er at give Chefer og Ildledere i disse Skibe saadanne Oplysninger vedrørende Artilleriets Organisation og Anvendelse, at Artillerimateriellet bliver anvendt rigtigt.
8. "Skydepladser, Sikkerhedsforanstaltninger og Signalering under Skydning", revideret paa Grundlag af de tidligere Be-

*) Kommissionen stemmelser.

fortsættes sine Arbejder i de næstkomende Vintre *)
 med Revision af de allerede afsluttede Skydepladser og Udretningslinier af
 nye Bestemmelser for Bord- og Land-
 Artilleriuddannelse
 om Bord og i Land.

Da Artilleriuddannelsen i 20'ne blev anlagt efter de

Retningslinier, som tidligere nævnt, lykkedes det at skabe en stadig Tilgang af veluddannede Artilleriofficerer, Ildledere, Artilleriregnskabsførere, Skydelærere, Artilleriskrivere m.m. Kurven for denne Udvikling kulminerede i 1930, og har siden da stadig været nedadgaaende.

Ved at uddanne Artilleriofficerer og Ildledere paa sejlene Artilleriskoler, der afholdtes i Tilknytning til Uddannelsen paa Søværnets Officersskole, og forud for hvilke Artilleriskoler, der laa en praktisk Artilleriskole i Land for Befalingsmænd og faste menige, opnaaedes, at den teoretiske Artilleriuddannelse naturligt efterfulgtes af en praktisk Uddannelse om Bord i Ildledning, Betjening af Ildledelsesapparater m.m. Herved fik nærlig samtlige yngre Officerer Uddannelse i Torpedobaadsildledning tillige med at enkelte Officerer fik fuld Uddannelse som Ildleder ogsaa i Artilleriskib og derved paabegyndte deres Karriere som Artilleriofficer. Samtidig uddannedes paa disse Skoletogter Dæsofficerer som Torpedobaadsildledere, Artilleriregnskabsførere, Skydelærere og Artilleriskrivere.

De til Artilleriofficerer udsete Søofficerer og de til Skydelærere og Artilleriskrivere uddannede Dæsofficerer fortsatte derefter som oftest deres Uddannelse ved Søartilleriet

for der at fuldende deres Uddannelse og følge med i den tekniske og taktiske Udvikling for bl.a. at kunne bestride Posterne som Lærere i teoretisk og praktisk Artilleri paa Søværnets Skoler.

Denne Ordning var god, selv om den ikke var ideel, og takket være den, er det lykkedes indtil de seneste Aar at kunne udkommandere i hvert Tilfælde een uddannet Artilleriofficer i hvert af vore Artilleriskibe.

Med Ophævelsen af Officersskolen ved Søværnsloven af 1932, bortfaldt denne Ordning, og der maatte derfor naturligt lægges mere Vægt paa den anvendte Artilleriuddannelse paa Søofficersskolen, hvor Søkadetterne, til at begynde med i næstældste, senere i ældste Klasse, fik Hovedparten af den teoretiske Uddannelse, der tidligere blev givet paa Officersskolen, samtidig med at de fik nogen Kendskab til Ildledelsesøvelser i Land samt til Ildledning om Bord fra Torpedobaad og fra Inspektionsskib.

For Kvartermestrenes Vedkommende har deres Uddannelse i Anvendt Artilleri siden 1932 bestaaet i en teoretisk Uddannelse paa Kvartermesterskolen i Forbindelse med Demonstration af Ildledelsesøvelser i Land, samt Uddannelse i Ildledning paa deres Mobiliseringsposter om Bord, dog ofte uden kyndig Vejledning. Kun et Faatal af Artillerikvartermestrene har i denne Periode faaet en Specialuddannelse som ^{Artilleriregnskabsførere} ~~Skydelærere~~ eller som Artilleriskrivere, og ingen som Skydelærere.

Siden der sidste sejlede Artilleriskole i 1930 har Uddannelsen af Artilleriofficerer til Artilleriskibene i de forløbne Aar saaledes maattet finde Sted paa de normale Togter om Bord i disse Skibe under Vejledning af 1' Artilleriofficer. Der er paa denne Maade givet enkelte Officerer en vis praktisk artilleristisk Viden og Erfaring, men i Virkeligheden ikke tilstrækkeligt til at de kan gøre Tjeneste som 1' Artilleriofficer i Artilleriskib eller som Lærer for Søkadetter m.fl. i Skoleskib, og kun undtagelsesvis har de nævnte Officerer fortsat deres Uddannelse ved Søartilleriet.

Den nuværende Tilstand.

Resultaterne af Artilleriuddannelsen i Søværnet i de sidste 12 Aar, har medført følgende Tilstande:

Ser man paa Personellets Fordeling ved Mobilisering og Sikringsstyrkens Formering for Aaret 1942, findes der kun til vore Artilleriskibe uddannede 1' Artilleriofficerer, og 1' Artilleriofficer i "Niels Juel" er tillige Chef for Søartilleriets Materielsektion.

I Flaadens øvrige Skibe er Artilleriofficerernes Kendskab til Artilleriuddannelsen baseret paa den Viden, som de har erhvervet sig paa Søofficersskolen, og paa den Erfaring de faar gennem Skydningerne og Tjenesten om Bord.

Artilleriuddannelsen paa Søofficersskolen giver de unge Officerer et godt Grundlag at bygge videre paa, og naar de kort efter Skolen udkommanderes som Artilleriofficerer i mindre Skibe, som Tilfældet har været for fleres Vedkommende i de seneste Aar, hvor de faar Lejlighed til at anvende det tillærte, har Resultaterne hvad Skydningerne angaar, vist, at Grundlaget var tilfredsstillende. Grundlaget er formentlig derimod næppe tilstrækkeligt til, at der hengaar flere Aar inden de unge Officerer faar Lejlighed til at anvende de tillærte Principper i Praksis.

For Kvartermestrenes Vedkommende har det vist sig, at en teoretisk Uddannelse alene i Anvendt Artilleri paa Kvartermesterskolen ikke er tilstrækkelig til at Principperne for Ildledning kan fæstne sig hos dem, hvad der er ret naturligt, og at derfor en praktisk Uddannelse i Ildledning - i Lighed med hvad Søkadetterne faar - maa gives dem i umiddelbar Tilslutning til Skolen, dersom man stadig i Fremtiden vil uddanne dem til Ildledere og Reserveildledere ved let Skyts.

Hvad angaar Skydelærere, hvortil tidligere uddannedes Artillerikvartermest^{mestre}re, ^{son nævnt,} findes der ingen saadanne i Øjeblikket. Skydelærerne anvendtes dels til Artilleriuddannelsen i Land i Artillerihallen, dels til Haandvaabenuddannelsen paa vore Eksercerskoler og dels til Uddannelse af Kanonbesætningerne om Bord i i Kanonbetjening, Sigte- og Aftræksøvelser, Ladeøvelser m.m.m.

For Haandvaabenuddannelsens Vedkommende blev Skyde

lærerne tidligere uddannede paa Hærens Skydeskole for Haandvaaben, og det maa oprigtig beklages, at det ikke har været muligt til Stadighed at uddanne Haandvaabenskydelærere paa denne Maade, saaledes at man har kunnet sikret sig en ensartet og mere grundig Haandvaabenuddannelse paa vore Eksercerskoler.

For Reservepersonellets Vedkommende anvendes som bekendt ogsaa Søofficererne i Reserven som Ildledere i visse mindre Skibe. Det har imidlertid vist sig - hvad der formentlig ogsaa var at vente - at deres Uddannelsestid, der alt i alt som Kadet-aspirant og Kadet er c. 1 Aar, er for kort til, at de kan tilægge sig Principperne for Ildledelsen, og at det Grundlag, hvormed de forlader Skolen, er for spinkelt til at bygge videre paa, naar de om Bord skal optræde selvstændigt som Ildledere.

Med Hensyn til Artilleriuddannelsen i Land, har denne nu - bortset fra de aarlige Haandvaabenskydninger - indskrænket sig til at være en c. 6 Maaneders, hovedsagelig praktisk, Uddannelse i Artillerihallen for yngste Aargang Math-Elever. Denne Uddannelse ~~Skole~~ er som bekendt underlagt Kystflaaden. Det maa i denne Forbindelse beklages, at Forholdene nu i flere Aar ikke har tilladt Afholdelse af Artilleriskoler for Stammandskabet til Vedligeholdelse af deres Artilleriuddannelse, saaledes som ~~dette~~ ^{dette} fandt Sted tidligere.

Kvartermestre,
Underkvartermestre og

For Kystdefensionens Vedkommende findes ikke mere nogen Søofficer, der er uddannet som Artilleriofficer og som gør Tjeneste som saadan, men Uddannelsen varetages i Enkelthederne af enkelte Kystofficerer ~~ix~~ ^{paa Kontrakt} ~~ix~~, der har faaet en grundig Uddannelse som Ildledere og som har en Del Rutine som Artilleriofficer paa Fort.

En hel anden Side af Artilleriuddannelsen, som ogsaa bør nævnes ved denne Lejlighed, er Fremskaffelsen af Lærere i Artilleri og Anvendt Artilleri paa Søværnets Skoler. Det har i de senere Aar vist sig stadig vanskeligere og vanskeligere at skaffe kvalificerede Lærere til denne Side af Skolevirksomheden, og det vil ikke lønne sig at anvende ikke kvalificeret Personel, da Skoleplanerne i Forvejen er stærkt belastede og Uddannelsen stadig fremadskridende. Der er paa ingen af vore

Skoler Tid til at indhente, hvad der eventuelt forsømmes, og Udkommandoerne efter Skolen betinger, at Personellet har til-egnet sig Stoffet.

Manglen paa artilleriuddannede Officerer og Skydelærere har endvidere bevirket, at de reglementariske Bestemmelser for Artilleriuddannelsen i Land og om Bord ikke bliver fulgt i Enkelthederne, hvilket er nødvendigt, for at man skal kunne opnaa det rette Udbytte af Uddannelsen. Dette skyldes i første Række manglende Kendskab til disse Enkeltheder, hvilket ikke kan være anderledes, naar ældre Bestemmelser afløses af nye, og de Befalingsmænd, der skal anvende dem ved Artilleriuddannelsen, ikke forinden har faaet Lejlighed til at lære disse Bestemmelser at kende f. Eks. ved at gennemgaa et Instruktionskursus. Erfaringen har vist, at det ikke er tilstrækkeligt at udsende nye Reglementer og Vejledninger. Den eneste Maade at sikre sig paa, at nye Bestemmelser virkelig tilegnes paa den rette Maade er ved Oprettelse af Instruktionskursus eller endnu bedre ved regulær Skoleundervisning. Hertil tjente bl. a. de tidligere aarlige Artilleriskoler for Artilleriets Befalingsmænd og Stammandskab.

Endelig skal anføres Nødvendigheden af at gennemføre Skydeprogrammerne og gennemføre dem efter Reglementets Bestemmelser. Der er i Aarenes Løb og ikke mindst under den sidste Sikringsstyrke alt for mange Eksempler paa, at Skydeprogrammerne ikke er blevet gennemført "paa Grund af Togtets særlige Formaale" eller lign.

Fremtiden.

Som jeg tidligere har nævnt synes det som om Interessen for Artilleriuddannelsen er ved at blive vakt til Live. Dette skyldes sikkert bl. a., at den nuværende Krig har vist, at Artilleriets Betydning er usvækket, og at man i mindre Skibe som vore udelukkende er henvist til Artilleriets Hjælp ved Bekæmpelsen af Angreb fra Luften. Men desuden har sikkert de iøjnefaldende Mangler ved Artilleriuddannelsen paa forskel-

lige Omraader ~~ved Artilleriuddannelsen~~ været medvirkende til, at Interessen er blevet vakt og maaske ogsaa de forbedrede Forhold for Artilleriuddannelsen i Land paa visse Omraader.

Det vilde være overordentlig glædeligt og til stor Gavn for Søværnets Effektivitet, om denne vaagnende Interesse vilde brede sig til alle Sider og omfatte alle.

Hvis jeg har Ret i min Formodning, at Interessen for Artilleriuddannelsen igen er ved at blive vakt, saa melder Spørgsmaalet sig da: Hvilken Vej skal vi slaa ind paa, for at vi fremtidig kan sikre os til enhver Tid at have veluddannede Artilleriofficerer, Ildledere og øvrigt Artilleripersonel?

Saalænge vi havde Officersskolen var Uddannelsen paa sejlene Artilleriskoler, hvortil var knyttet Torpedobaade og Undervandsbaade, med en Forskole i Land, god. Nu vilde en sejlene Artilleriskole med en Forskole i Land kunne gøre nogen Fyldest, men Uddannelsen af ledende Artilleripersonel udelukkende i et enkelt Skib paa Mobiliseringstogt er efter min Mening ikke fyldestgørende.

Dette ligger bl.a. til en vis Grad i, at et Mobiliseringstogt ikke egner sig til en planmæssig Skoleundervisning, fordi Officererne og Kvartermestrene er optaget af Skibstjenesten, og fordi Pladsforholdene i et Skib nu engang ikke egner sig til Skoleundervisning. Man bør efter min Mening stræbe henimod, at naar et Skib hejser Kommando for at paabegynde et Mobiliseringstogt, burde de artilleristiske Problemer ikke længere være Problemer for det ledende Artilleripersonel.

Den bedste Vej at slaa ind paa -efter min Mening- for at naa Maalet: Den mest effektive Artilleriuddannelse er, alle artilleristiske Forhold taget i Betragtning, Oprettelsen af en permanent Artilleriskole, hvortil knyttes sejlene Materiel.

Denne Vej er ikke ny. Den historiske Udvikling viser, ~~hvad vi vist ogsaa vilde kunne gøre~~, at Specialskoler er nødvendige, og i Udlandet er en saadan Artilleriskole en fast Institution i bl.a. England, Frankrig, Italien, Sverrige og Tyskland.

Vi har iøvrigt eller har haft paa andre Omraader saadanne Specialskoler i Søværnet nemlig ved Flyvevæsenet og ved

Mineskibsdivisionen Radioskolen og
Undervandsbaadsdivisionen samt Afstandsobservatorskolen.

Formaalet med en saadan permanent Artilleriskole skulde da bl.a. være:

- a. Uddannelse af Artilleriofficerer til Artilleriskibe.
- b. Uddannelse af Artilleriofficerer til Torpedobaade og mindre Skibe.
- c. Uddannelse af Artilleriofficerer til Kystdefensionens Værker.
- d. Uddannelse af Ildledere til let Skyts og A.L. Skyts saavel til Skibe som til Forter.
- e. Uddannelse af Skydelærere og Artilleriskrivere.
- f. Uddannelse af Ildledelsespersonel.
- g. Uddannelse af Skytter og Sideskyttere til Fladbaneskyts og A.L. Skyts.
- h. Uddannelse af Afstandsobservatorer.

Som allerede nævnt skulde der knyttes sejlene Materiel til Skolen, helst særlige Artilleriskibe, f.Eks. som i Tyskland, og i Forbindelse hermed skulde lejlighedsvis andre Skibstyper underlægges Skolen alt efter Uddannelsens Formaal og Behov. I Parantes bemærket vilde en saadan Skole være vel-egnet til at give yngre Søofficerer Uddannelse i Manøvrer.

Ved til Stadighed at have en Artilleriskole, som den skitserede, under Kommando, vilde man altid være sikker paa at have veluddannet Artilleripersonel, der var indpodet den rette artilleristiske Aand.

Retningslinierne for Skolens Arbejde og de reglementariske Bestemmelser for Artilleriuddannelsen skulde udarbejdes ved Søartilleriet, som ogsaa fremtidig bør være Centret for den taktiske og tekniske Udvikling af Artilleriet, fordi disse 2 Udviklingslinier trives bedst, naar de er tæt knyttet til hinanden, daglig arbejder Haand i Haand og indaander den samme artilleristiske Atmosfære.

Paa en saadan Artilleriskole vilde de indhøstede Erfaringer paa det artilleristiske Omraade blive grundigt gennemprøvede og udnyttet til Gavn for den videre Uddannelse,

medens disse Erfaringer nu ofte maa gøres Aar efter Aar af forskellige Artilleriofficerer og ikke kommer Helheden til Gode.

Jeg tror ogsaa, at naar vi faar en saadan Artilleriskole, vil Interessen for Artilleriuddannelsen stadig holdes vedlige, fordi Interessen altid vil være til Stede, hvor Maal og Midler er hensigtsmæssigt afpassede. Endvidere vil Interessen styrkes, efterhaanden som der uddannes flere Artilleriofficerer, fordi disse bl.a. vil have samme Chancer for at kunne blive udkommanderede som Skibschefer i Torpedobaade og mindre Skibe, som de øvrige Officerer. Naar der kun findes faa uddannede Artilleriofficerer, som Tilfældet har været i flere Aar, maa nødvendigvis de samme Poster besættes Aar efter Aar med de samme Artilleriofficerer.

Interessen for Artilleriuddannelsen har desuden, og særlig i de sidste 2 Aar, givet sig Udtryk i Oprettelse af Artillerikursus ved forskellige af Institutionerne. Ved Oprettelse af en Artilleriskole vilde saadanne Kursus blive overflødige, idet man til Stadighed vilde kunne sende sit Personel til Uddannelse paa Skolen og altid kunne være sikker paa at faa dem tilbage veluddannet og ensartet uddannet.

Foruden Oprettelsen af en Artilleriskole, som ovenfor skitseret, er der 2 Ting, som jeg mener vilde være betydningsfulde for Artilleriberedskabet i Søværnet.

Det første og det vigtigste er Indførelse af en Artilleriinspektion under en Artilleriinspektør. Det naturligste vilde vel være, at denne Inspektionsmyndighed henlaa under Søartilleriet, da Bestemmelserne for Artilleriuddannelsen udarbejdes her. Artilleriinspektionens Opgaver skulde bl.a. være kontrollerende, vejledende og raadgivende.

Det andet er Indførelsen af Elektro-Ingeniører og Elektromekanikere særlig til Pasning af de elektriske Artillerikommandoanlæg. Jeg erindrer, at der i italienske Skibe allerede for 12 Aar siden fandtes saadant Personel der hørte til Artilleriet, og jeg tror ikke, at man i det lange Løb vedblivende kan undvære dem.

Et højtudviklet Artilleriberedskab er nødvendigt, for at Søværnets Befalingsmænd, Stammaandskab og værnepligtige kan faa den fornødne Tillid til Søværnets Effektivitet, og jeg vil derfor til Slut udtale Ønsket om, det maa lykkes, at hæve Artilleriuddannelsen op i det Plan, hvor det rettelig hører hjemme, saaledes at Søværnet igen kan blive slagkraftigt og den rette Aand igen kan blive herskende. Jeg tror man kan sige uden Overdrivelse:

Jo ringere Artilleriuddannelse - desto mere Søpoliti,
jo højere Artilleriuddannelse - desto større Kampkraft.

Søe-Lieutenant-Selskabet den 1. December 1942.

Svar paa Kommandørkaptain Kaalunds og Kaptainløjtnant Knudsens Indlæg.

Til Kommandørkaptain Kaalunds Indlæg skal jeg bemærke, at det er ~~gaa~~deligt at høre om Math-Elevernes Indstilling over for Artilleriuddannelsen, og at det er paatænkt at give Kvartermesterskolens Elever en praktisk Artilleriuddannelse til Søs i Tilslutning til den teoretiske Uddannelse i Land, samt at der i 1943 vil være Mulighed for at sende enkelte Kvartermestre til Uddannelse paa Hærens Skydeskole for Haandvaaben.

For at sikre sig en effektiv ~~Uddannelse~~ Uddannelse i Skydning med Haandvaaben paa vore Eksercerskoler, kunde man imidlertid foreløbig ogsaa gaa den Vej at ~~sende~~ ^{uddanne} enkelte unge Kystofficerer til Haandvaabenskydelærere og udkommandere i en dem til hver af vore Eksercerskoler saavel i Flaaden som ved Kystdefensionen. Da Kystdefensionens Befalingsmænd i Forvejen anvendes paa Flaadens Eksercerskoler, skulde der jo principielt intet kunde andvendes mod en saadan Fremgangsmaade.

Til Kaptainløjtnant Knudsens Indlæg skal jeg bemærke følgende:

At Interessen for Artilleriuddannelsen er vakt til Live mener jeg at kunne spore i, foruden hvad jeg allerede har nævnt om de mange Artillerikursus, der er blevet oprettet i de senere Aar ved de forskellige Institutioner, ogsaa i den Interesse Cheferne i vore mindre Fartøjer har vist for at deres Skytsbesætninger uddannede og træuede i Artillerihallen, saasnart disse Fartøjer er kommet ind paa Helmen.

Fra Kystflaadens Side er der ligeledes i det sidste Aar vist Interesse for Artilleriuddannelsen ved at man har ønsket Vejledning og Instruktion af Artilleriofficerer fra Søartilleriet for Artilleripersonellet i Ministrygerne saavel inden som under Afholdelse af de afsluttende Skydninger. Endvidere har man fra Kystflaadens Side ønsket at sikre sig, at det Personel

der i Henhold til Bestemmelserne skulde uddannes med Haand-
vaaben ogsaa bliver det, og at deres Færdighed heri vedlige-
holdes.

Fra Kvartermestre og Underkvartermestre er der un-
derhaanden fremsat Ønske om at lære nye Reglementer og Be-
stemmelser f. Eks. ved Oprettelse af Artillerikursus. Det er
jo desværre saaledes i Øjeblikket, at man paa Grund af Per-
sonelmangel ser sig nødsaget til at anvende Underkvartermes-
tre paa Kvartermestrenes Poster baade om Bord i mindre Ski-
be og ved Artilleriuddannelsen i Land. Til denne sidste Uddan-
nelse mangler Underkvartermestre det nødvendige Kendskab, da
Undervisning i denne særlige Tjeneste først læres paa Kvar-
termesterskolen.

Man kan i denne Forbindelse misunde Lederne af vo-
re "Folk og Værn" Kursus den Evne de har til med legende Let-
hed at faa oprettet Kursus til dette Formaal. Dette bedes ik-
ke misforstaaet, da jeg selv er en absolut Tilhænger af "Folk
og Værn" Bevægelsen.

Med Hensyn til Artilleriofficerernes lange Studi-
um ved højere Lærestalter, ^{er} men jeg ikke at det er nødven-
digt, at Flertallet af Artilleriofficererne gennemgaar et
saadant Studium. Kun et ringe Taal behøver denne Uddannelse,
nemlig de, der skal anvise Vejene for den tekniske og taktis-
ke Udvikling.

Hvad angaar den megen Kontortjeneste for Artilleri-
officererne, da gælder dette om Bord kun for 1' Artillerioffi-
cer, bortset fra Beregningerne af Skydningerne, men Udviklin-
gen har jo ført med sig at Papiret følger med Ansvaret, og
jeg tror ikke man kan standse denne Udvikling. Med Hensyn
til de mange Bestemmelser ~~m.m.~~ og Reglementer m.m., der
findes inden for Artilleriet maa dette tilskrives, at Artil-
leriet er saa omfattende, idet det forgrener sig til alle Si-
der indenfor Søværnet. Jeg tror heller ikke, at man her kan
undvære "Papirkuglerne", ~~og jeg tror~~ ^{men desto bedre Artilleri} uddannelsen
bliver, desto mindre behøver Personellet at ty til Reglemen-
terne og Betjeningsforskrifterne.

Med Hensyn til Fremtidsudsigterne for Artilleriofficererne kommer Kaptajnløjtnanten med en Hentydning til Kystdefensionen, men lader iøvrigt Spørgsmaalet være ubesvaret. Jeg mener, at Fremtiden ser lige saa lys ud for Artilleriofficerer, som for de øvrige Officerer, naar blot der er tilstrækkelig mange Artilleriofficerer. Der vil jo gaa en forholdsvis rum Tid, inden der er Artilleriofficerer nok alene til vore Skibe og derudover bør der efter min Mening være en Artilleriofficer i enhver Stab i Søværnet og ved enhver Institution, der skal uddanne Personel i Skydning. Hvilken Betryggelse maa det ikke være for enhver Kommandohavende at have en veluddannet Artilleriofficer i sin Nærhed?

Som Chefer for Overfladeskibe og særlig for Artilleriskibe vil det være en Fordel at være artilleriuddannet og Næstkommanderendes Stilling i et Artilleriskib vil falde ham let, hvis han har en uddannet Artilleriofficer.

Til Stilling som Chef for en Eksercerskole eller som Skoleforstander for Math-Elevskolen vil en Artilleriofficer være velegnet, bl. a. fordi en Del af hans Tjeneste om Bord er Militæruddannelse. Hovedparten af Uddannelsen paa Math-Elevskolen er iøvrigt Artilleriuddannelse.

Med Hensyn til Kystdefensionen er det rigtigt, at enhver Søofficer, der tilkommanderes Kystdefensionen, bør være artilleriuddannet, ^{men} emn dette bør ikke virke afskrækkende paa de yngre Søofficerer nu, da Kystdefensionens Personelorganisation formentlig vil blive taget op til Revision ved en kommende Nyordning og sikkert vil blive løst paa en tilfredsstillende Maade.

Som en Plusværdi for Artilleriuddannelsen synes jeg, at det er en Fordel at have et Speciale som kan følge en op gennem Graderne, og et Speciale som man har Gavn af næsten ligegyldigt hvor man kommer til Tjeneste i Søværnet.

Vedrørende Artilleriuddannelsen i Land og Skytteprøvens Skydninger tager Uddannelsen i Land længere Sigt end netop at give Eleverne en indledende Uddannelse til Skytteprøvens Skydninger om Bord. Der kan vist næppe herske Tvivl om, at den Skytte, der først har faaet en grundlæggende Uddannelse i Land under rolige skolemæssige Forhold, omfattende Øvelser i Sigtning og Aftræk og blandt andet Skydning fra bevægelig Platform, møder bedre rustet til at skyde fra et Skib, end den der ikke har faaet en saadan Uddannelse. Jeg vil ogsaa hævde, at selv hvor det kun gælder Skytteprøveskydningerne, der som bekendt skal afholdes under gunstige Omstændigheder, vil en større Procentdel bestaa disse Prøver efter Uddannelsen i Land end det ellers vilde være Tilfældet.

Hvad iøvrigt angaar Skytteprøveskydningerne, har der ved flere Lejligheder været Drøftelser ved Søartilleriet om man kunde simplificere disse Skydninger noget, men man har ment, at saa længe man anvendte Kanoner med samlet Højde- og Sideretning i vore Skibe, burde ingen Ændringer i de bestaaende Bestemmelser finde Sted. Da Artilleriskydekommissionen imidlertid ogsaa vil komme til at revidere disse Bestemmelser, er det muligt, at man kan komme til det Resultat, at man kan nøjes med færre Instruktionsløb samt Kaliberskydningen. Men til Gengæld maa man da haabe, at den Ammunition man sparer herved kan anvendes til andre Skydninger, da Skydningernes Antal om Bord nødigt skulde formindskes.

Jeg er fuldstændig enig med Kaptajnløjtnant Knudsen i, at vi bør indføre Instruktionsfilm i Uddannelsen. Jeg mener blot, at saadanne Film maa betragtes som et Suplement til den øvrige Uddannelse, idet denne ikke kan erstattes af Instruktionsfilm.

Vedrørende Bemærkningerne om Skoler og Kursus, mener jeg ikke, at jeg har slaaet Lyd for Oprettelse af Kursus, som det ideale. Jeg foreslaar Oprettelsen af en Specialskole for Artilleriuddannelsen, hvortil der kun skal tilkommanderes det Personel, der skal anvendes til Artilleriposterne. At vi

indtil en saadan Skole er oprettet, nødvendigvis maa klare os med Kursus, er en anden Side af Sagen.

Med Hensyn til at sende Personellet til Uddannelse ved Søartilleriet inden det udkommanderes til særlig Tjeneste, saa mener jeg ikke, at dette løser Problemet. Søartilleriet er slet ikke indstillet paa Skoleundervisning, hverken med Hensyn til Personel, Plads eller Materiel, og det vigtigste nemlig Skydningerne vil jo ikke kunne læres ved Søartilleriet.

Hvad angaar Bemærkningen om Mangelen paa Moderne Apparater til Ildledelsesøvelser kan jeg slutte mig fuldstændig til Udtalelserne herom.

Med Hensyn til en anden Pointsberegning ved Skydninger, der skulde gaa ud paa at honorere Træffere i Begyndelsen af en Skydning bedre end Træffere, der opnaas paa et senere Tidspunkt i Skydningen, er det muligt, at dette kan gøres retfærdigt, men det vil rimeligvis efter min Mening føre til, at Ildlederne ikke følger de reglementerede Indskydningsprincipper, som er bygget op paa Erfaringerne og som har vist at give den hurtigste og bedste Indskydning. Naar blot Betingelserne er ens for alle og sat i System, kan jeg ikke se, at Pointsberegningen kan foretages paa en mere retfærdig Maade.

Til Slut vil jeg gerne udtale min Glæde over, at Kommandørkaptajn Kaalund og Kaptajnløjtnant Knudsen har indvilget i ved Indlæg at tage Del i Diskussionen i Aften saaledes at Emnet "Artilleriuddannelsen i Søværnet" er blevet belyst fra forskellige Sider.

Kapell. Vindsen.

I

Foredragsholderen indledede sit Foredrag med at nævne at Interessen for Artilleriuddannelsen havde været i Aftagende, men at den under nuværende Krig atter var vakt til Live. Det synes jeg nu ikke at kunne se noget Tegn paa, alle de Aarsager der blev nævnt, er stadig til Stede, og Betydningen og Nødvendigheden af Artilleriskibe er efter min Mening ikke afklaret.

Der er imidlertid andre Ting, der ligefrem afskrækker de yngre Officerer for Artilleriet og i Haab om at nogle af disse afskrækkende Faktorer muligvis kunde afhjælpes eller helt elimineres, var det maaske værd at se lidt nærmere paa dem. Jeg tror endog at de fleste af dem kan løses ad organisatorisk Vej uden alt for store økonomiske Ofre.

Den unge Officer længes efter det praktiske Liv paa Søen og sætter som sit første store Maal at blive Chef for et mindre Fartøj, U-Baad eller T-Baad, og han er klar over at Artillerister opnaar Chefsudkommandoer i en sen Alder.

Han er ligeledes bekendt med at der oftest af Artillerister kræves et længere Studium ved højere Lærestalter og evt. i Udlandet, altsaa Landtjeneste og det paa et Tidspunkt hvor man endnu længes ud i det praktiske Liv. Landtjenesten spiller sikkert ogsaa en økonomisk Rolle.

De unge Officerer, der ikke absolut er indstillet paa Kontorvirksomhed de første Aar efter at have forladt Skolen, afskrækkes ogsaa for Artilleriets Kontorarbejde, der strækker sig fra Kommandostrykning til Kommandohejsning og forøvrigt ogsaa det meste af Togtet d.v.s. nærlig Aaret rundt.

Selve Artilleriuddannelsen og Artilleriskydningerne er i sig selv og for sig uhyre interessant, men der findes ikke ved noget andet Vaaben saa mange Bestemmelser, Reglementer o.l., saa man maa give dem Ret, naar der siges, at Artilleriet skyder mere med Papir end med Krudt.

Og endelig: hvilke Fremtidsudsigter er der for Artilleristerne? Man afskrækkes straks ved Navnet Kystdefensionen, der atter betyder Landtjeneste.

Den første Artilleriuddannelse, Uddannelsen af Skytter, Opsatsstillere, Mekanismemænd m.fl. begynder i Artillerihallen, og her er efterhaanden Metoder og Apparater moderne udviklet og Uddannelsen rationelt anlagt, men kan denne forbedrede og udmærkede Uddannelse spores paa Resultaterne ved Skytteprøveskydningerne ?Jeg blev meget skuffet i Sommer efter nogle privat anstillede Undersøgelser, idet det stødte mig at Præmietagerne fra Uddannelsen i Land ikke opnaede de bedste eller i det mindste middelgode Resultater om Bord. Jeg har fortsat Undersøgelserne, og det har vist sig at være ganske normalt, saaledes at man føres ind paa Tanken, har de to Ting noget med hinanden at gøre. Jeg har derefter set lidt nærmere paa Skytteprøveskydningerne, og Resultaterne er meget springende og tilfældige, idet dog Vejrhold, lokale Forhold (Udførelse fra Fort, fra Smaaskibe, i grønlandske Farvande), det at de forskellige Skytter ikke ^{alle} skyder med det samme Vaaben ~~alle~~ (Vaabnernes Udslidning) og den for Skydningerne nødvendige Tid spiller en saa stor Rolle for Resultaterne, at Prøven som saadan maa siges at være utidssvarende. Som Eks. skal nævnes at der i Aaret 1911 var ikke færre end 57% Kadet-aspiranter, der ikke bestod Prøverne. Det viste sig da ogsaa senere, at Vaabnene var saa medtagne at de maatte udskiftes. Et andet Eks. fra i Sommer, hvor den reglementerede Ammunition kun ca. hveranden Gang formaade at bringe Projektilet ud til Maalet, hveranden Gang kun halvvejs. Skydningerne gennemførtes ved Anvendelse af 8 mm R.G. Ammunition med det alm. Gennemsnitsresultat.

Her tror jeg der tiltrænges en grundig Sanering. Helt stryge Kaliberskydningerne bør vist ikke finde Sted; de indledende Skytteprøveskydninger derimod vil derimod kun savnes paa Grund af den medfølgende sømandsmæssige Uddannelse ved Udlægning og Bjergning af Skydebaner m.m.

Den videregaaende Uddannelse i Artilleri der nu følger paa Søofficersskolen, Underkvartermester- og Kvartermesterskolerne, lægger endnu lidt vel meget Vægt paa Kendskab til eksisterende Artillerimateriel. Beskrivelser og Tegninger er meget udførlige og sluger megen Tid. Her maa man sikkert gaa over til mere kortfattede Beskrivelser, ledsaget af Skitser af Detailler, og saa maa vi tage Filmstekniken i Brug, f. Eks. ved Tegnefilm at demonstrere Funktionering m.m.

Ogsaa for Instruktion af Vaabnenes Betjening maa vi ty til Filmen. Instruktionsfilm, der viser den rigtige Betjening, med paaskrevet Tekst, der giver Ordre, gentager disse, samt gør opmærksom paa Detailler. Endvidere maa Filmene vise de almindelige Fejl, der gøres o. s. v. Hæren anvender nu i stor Udstrækning Instruktionsfilm, hver Bataillon har en Kopi, som vises mange Gange i Brudstykker.

Peder Skram havde i Sommer Hærens Instruktionsfilm om Fodfolkets Angreb og Forsvar om Bord til Brug for Felttjenesteinstruktøren, der udtalte, at uden denne Hjælp havde det ikke været ham muligt paa den korte Tid, der var til Raadighed, at faa saa meget ud af Tiden, som det virkelig lykkedes.

Jeg tror ikke, at vi kommer uden om at tage Filmen op til praktisk Brug ved Uddannelsen. Ja, Kystdefensionen har allerede en Artillerifilm. Denne indeholder dog for megen Instruktion og Skydning set paa Afstand, det er Detailler, der først og fremmest skal vises, saavel i rigtig som i forkert Udførelse, Principper og Systemer skematiseret, og Eleverne vil straks og uden Besvær forstaa det. Den moderne Ungdom er opflasket med Film og henter sin meste Oplysning derfra.

Kendskab til Skydeteori, Bestemmelser for baade det ene og det andet, Artilleriskydereglementer læres tilsyneladende paa et gennemgaaende for tidligt Tidspunkt; thi naar det skal bruges, haves det aldrig present.

Derfor var det ogsaa tidligere nødvendigt med Artilleriskoler og Kursus, som Foredragsholderen atter slaar til Lyd for.

Jeg er til en vis Grad Modstander af saadanne Skoler og Kursus og af følgende Grunde:

For at der kan afholdes et Kursus, kræves et passende Antal Elever, der maa tages hvorfra de nu kan faas, kun et mindre Antal af disse, i Reglen een, af de yngste, kommer i Fremtiden til at beskæftige sig med de paagældende Emner, medens de øvrige nok har faaet Udbytte, som de har Gavn af senere, men har spildt for megen Tid paa Detailler og Bestemmelser, de aldrig nogensinde faar Brug for.

Jeg kunde tænke mig, at det Personel, der for 1. Gang skal udkommanderes til særlig Tjeneste ved Artilleriet om Bord, eller som i længere Tid ikke har været beskæftiget hermed, i en passende Tid forinden tilkommanderes Søartilleriet og her gennemgaaer netop, hvad der er Brug for ved f. Eks. at gennemarbejde eller gennemgaa tidligere Aars Skydninger og ved Overlevering lære det nødvendige Stof, evtl. ved Overvarelse af Øvelser i Artillerihallen eller særlig vejledet af rutineret Personel, altsaa en Form for en permanent Artilleriskole, men jeg er bange for, at det endnu vil strande paa Personelmangel.

Til Uddannelse af Ildledere savnes moderne Apparater, navnlig paa Grund af de relativt faa ϕ .A.Løb, der er til Raadighed for de enkelte Ildlederens Uddannelse.

Til den sværeste Form for Ildledning. A.T. Ildledning, hvortil Reserveofficerer og Kvartermestre udstikkes, findes overhovedet intet udover I.A.Løbene, der her i Modsetning til A.S.Løbene nærmest virker skadelige, idet den Erfaring, Ildlederne faar ved I.A.Løbene, direkte overføres paa det eene ϕ .A.Løb, der tilstaas ham, og hvor han evtl. paa Grund af Inspektion eller lignende er i den Grad nervøs, at Skydningen som oftest bliver det elendigste, han nogensinde har præsteret.

Af Hensyn til Bedømmelse af Personellet, for at skabe Interesse og Tillid til Vaabnet samt for ikke at svække Personellens Selvtillid maa der frentidig ikke spares paa Krudtet, om ikke af andre Grunde maa der derfor spares paa Papiret.

Som Foredragsholderen nævnte, er det af yderste Vigtighed at søge at opnaa Træfning saa tidligt som muligt, men dette opfordrer vort System med Pointsberegning ved Skydninger slet ikke til. Det bedste Pointstal opnaas ved en henholdende Føling med Maalet for paa det Tidspunkt, hvor Træfning lettest opnaas, at have tilstrækkelig med Ammunition tilbage og saa rigtigt skyde los, medens den Ildleder, der efter bedste Evne søger at opnaa Træfning saa tidligt som muligt, i Reglen faar en daarlig bedømt Skydning. Træffere maa i Begyndelsen af en Skydning og paa store Afstande honoreres bedre end senere, hvor U.G. er = 0 og Afstanden er blevet betydelig mindre.

Den Tjeneste, der kræves af Artilleripersonellet, er efterhaanden saa omfattende paa andre Omraader, Regnskabsføring, Militær Uddannelse, Gymnastikundervisning, Banjermestertjeneste o.s.v., at den egentlige Artilleritjeneste kun lejlighedsvis kommer til Udførelse, saaledes at Personellet staar famlende overfor Problemerne, naar disse hurtigt melder sig, og om Rutinerkan der paa den Maade slet ikke blive Tale, hvorfor det maa være klart, at Artilleriøvelser og ikke mindst Artilleriskydninger fremtidig maa træde mere i Forgrunden.

For Artilleriuddannelsen kan jeg derfor ikke udtale noget større Ønske, end at den maa udvikles under Hensyntagen til følgende 3 S-Faktorer:

Sanering - Simplificering og Skydning.